

Plenum

Tisdag 12.11.2019 kl. 14.01—20.37

11. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om höjning av små pensioner

Regeringens proposition RP 43/2019 rd
Utskottets betänkande ShUB 4/2019 rd

Andra behandlingen

Talman Matti Vanhanen: Ärende 11 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslagen kan nu antas eller förkastas.

Debatt

17.57 **Kim Berg sd:** Arvoisa puhemies! Nyt ehdotettu kansaneläkelain korotus kohdistuu noin 609 000 eläkkeensaajaan, joiden kokonaiseläke on alle 1 200—1 300 euroa kuukaudessa. Kansaneläkkeen tasokorotus korottaa myös ylimääräisen rintamalisän määrää, koska sen määrä lasketaan kansaneläkkeen määrän perusteella, sekä sotilasavustuslain täyden perusavustuksen määrää, joka on sidottu kansaneläkkeen täyteen määrään. Takuueläkkeen korotus nostaa lisäksi työkyvyttömyyseläkkeen lepäämään jättämisen minimiansaintarajaa, mikä mahdollistaa hieman nykyistä suuremman lisäansion työkyvyttömyyseläkkeen rinnalle ja parantaa vaikeaan työmarkkina-asemaan joutuneiden ikääntyneiden pitkäaikaisyöttömien asemaa, koska eläketukilain mukaisen eläketuen määrä on sidottu takuueläkkeen määrään.

Ärade talman! I sitt betänkande ansåg social- och hälsovårdsutskottet att det är viktigt att förbättra uppehållet i synnerhet för dem som lever på de lägsta pensionsinkomsterna genom att höja folkpensionen och garantipensionen. Garantipensionen höjdes också förra året med cirka 47 euro, men samtidigt gjordes inga indexhöjningar. Å andra sidan höjdes folkpensionen för drygt tio år sedan med cirka 20 euro.

Det är också viktigt för pensionärernas köpkraft att gränsen för tilläggssjälvriskens och koefficienten för tilläggssjälvriskens ändras på så sätt att förändringen i pensionsinkomster har en liten effekt på pensionärers bostadsbidrag och därmed inte minskar ökningen av disponibel inkomst.

Ändringarna minskar också behovet av utkomststöd för pensionärer och det beräknas att utgifterna för grundläggande utkomststöd minskar med cirka 5,3 miljoner euro 2020. Social- och hälsovårdsutskottet betonade även att det är gynnsamt för både stödmottagarna och socialskyddssystemet som helhet att minska behovet och beroendet av utkomststödet genom att höja de primära förmånerna.

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

Arvoisa puhemies! Koska kansaneläkkeen ja takuueläkkeen korotus nostaa vähimmäiseläkkeen määrää suhteessa pieniin työeläkkeisiin, sosiaali- ja terveysvaliokunta piti eläkejärjestelmän kokonaisuuden ja järjestelmän kannattavuuden kannalta tarpeellisenä, että hallitusohjelman mukaisesti käynnistetään kolmikantainen selvitys siitä, miten työeläkejärjestelmän sisällä voitaisiin parantaa myös pienemmillä työeläkkeillä olevien asemaa.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta halusi kiinnittää eduskunnan huomiota myös siihen, että eläkkeensaajan toimeentuloon vaikuttavat tulojen lisäksi myös eläkkeensaajan menot ja vaarallisuus. Erityisesti asumisen ja sairastamisen menot aiheuttavat monelle eläkkeensaajalle toimeentulovaikeuksia, mikä näkyy myös eläkkeensaajien ulosotoissa. Voimassa oleva sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettu laki antaa kunnalle mahdollisuuden kohtuullistaa asiakasmaksuja, mutta valiokunta piti tärkeänä, että asiakasmaksulainsäädännön uudistusta jatketaan pikaisesti.

Valiokunta piti tärkeänä myös sitä, että hallitusohjelman mukaisesti selvitetään edellytykset ottaa kotitalousvähennyksen rinnalle käyttöön tukijärjestelmä, jossa kotitalousvähennyksen kaltaisesta edusta voisivat hyötyä myös pienituloisemmat.

18.02 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva esitys pienten eläkkeiden korottamiseksi on perusteltu. Kokoomuksen valiokuntaryhmä kannattaa pienimpien eläkkeiden korottamista, koska niillä parannetaan pientä eläkettä saavien taloudellista asemaa.

On huomioitava kuitenkin, että eläkeläisten ostovoimaan ja käytettävissä olevan rahan määrään vaikuttavat varsinaisen eläkkeen lisäksi myös monet muut tekijät, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut, maksukaton sisältö, lääkkeet sekä ruuan ja energian hinta. Eläkeläisten perintään ohjautuneet asiakasmaksut ovat myös kasvaneet. Monet jättävät talousvaikeuksissa tarpeen mukaiset palvelut ja lääkkeet hankkimatta. On tärkeää huolehtia siitä, että jokaiselle ikäihmiselle turvataan riittävä toimeentulo. Asiakasmaksulain uudistamisen yhteydessä eläkeläisten tilanne tulee huomioida riittävän toimeentulon turvaamiseksi ja eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi.

Kokoomus on jättänyt valiokunnan mietintöön vastalauseen liittyen edellä oleviin perusteluihin. Vastalauseen lausumaehdotuksena on, että eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii riittävistä työllisyystoimista eläkekorotusten rahoittamiseksi.

18.03 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Hyvät kansanedustajat! Kysymyksessä on hallituksen esitys niin sanotusti pienten eläkkeiden korottamisesta. Käsittelyssä on niin sanottu vappusatanen-esitys.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ovat jättäneet sosiaali- ja terveysvaliokunnassa tähän asiaan vastalauseen. Hallituksen pyrkimykset eläkeläisköyhyyden pienentämiseksi ovat sinänsä kannatettavia, mutta nyt esitettävät toimenpiteet ovat riittämättömiä. Osalla eläkeläisistä käteen jäävä tulo ei nouse juuri lainkaan, kun eläkkeen nousua vastaava summa vähennetään kokonaan tai osittain asumistuesta tai toimeentulotuesta.

Perussuomalaiset pitävät tärkeänä eläkeläisköyhyyden torjuntaa ja muistuttavat Rinteen hallitusta lupauksesta korottaa pienimpiä työeläkkeitä nettomääräisesti 100 eurolla niin sanotusti vappusatasen. Tämän tuli koskea alle 1 400 euroa ansaitsevia eläkeläisiä. Toimenpiteitä lupauksen lunastamiseksi olisi tarvittu viivytyksettä. Tämä hallituksen esitys on hyvä ensiaskel siihen, mutta se ei kuitenkaan vastaa tätä hallitusohjelman kirjausta 1 400

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

euron eläkkeiden korottamisesta. Eläke kohoaa 1 200—1 300 euroa tienaavilla eläkeläisillä, mutta vähän.

Arvoisa herra puhemies! Olemme jättäneet tähän vastalauseeseen kolme lausumaa, jotka esittelen tässä teille.

Ensimmäinen lausuma kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii eläkeläisten ulosottojen ennaltaehkäisemiseksi erillisen toimintaohjelman.” Perussuomalaiset kantavat suurta huolta siitä, että yhä useampi pieneläkeläinen joutuu ulosottoon. Me haluamme taistella sitä vastaan, että pieneläkeläisen asema on tässä tilanteessa huono.

Lausuma 2: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää asiakasmaksukattoihin liittyvät ongelmakohdat ja tuo niihin liittyvät muutosesitykset.” Perussuomalaisten mielestä asiakasmaksukatoissa on ongelmia, jotka tulisi selvittää. Meillä on kolme erilaista asiakasmaksukattoa: on terveyspalvelut, on lääkkeet ja Kela-matkat. Asiantuntijakuulemisissa kuulumme siitä ongelmista, kuka muun muassa seuraa ikäihmisen asiakasmaksukaton täyttymistä. Eli tässä mielessä uskoisin, että meillä on yhteinen tavoite hallituksen kanssa selvittää asiakasmaksukattoihin liittyvät ongelmat.

Kolmas lausuma kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisiin toimenpiteisiin pientä eläkettä saavien ostovoiman vahvistamiseksi ja estää näiden verotuksen kiristymisen.” Perussuomalaiset kantavat suurta huolta siitä, että tasavero on kaikille samanlainen. Asuminen, liikkuminen, lämmitys, ruoka, lääkkeet, sairastaminen lisäävät kustannuksia eläkeläisillä. Yksi sairaalareissu ja siitä tulevat kustannukset, sairaalamaksut, voivat kaataa kokonaan sen pieneläkeläisen talouden. Yksi ylimääräinen sairastuminen kuukaudessa aiheuttaa sen, että eläkeläinen joutuu miettimään, ostaako ne lääkkeet vai ostaako ruokaa.

Eli kolme lausumaa meidän vastalauseessamme, ja olikin ikävää, että huolimatta siitä, että nämä vastalauseet ovat yhteiskuntaamme rakentavia ja niillä on hyvä tarkoitus, ne eivät saaneet hallituksen kannatusta. Näin ollen myöskään tämä mietintö ei ollut yksimielinen, vaan perussuomalaiset jättivät tämän vastalauseen.

Mutta sitten vielä tähän vappusataseen. Tämä on todella ikävää, kun vaalien alla hallitus lupasi 100 euron korotuksen pientä eläkettä tienaaville ihmisille, se on kirjattu sinne hallitusohjelmaan, 1 400 euroa. Nyt on erittäin tärkeää, että te lunastatte sen lupauksen ja teette jatkotoimenpiteitä ja tuotte esityksenne ja näytätte suomalaisille äänestäjille, kansanedustajille, että te pystytte sen 100 euron lupauksenne pitämään.

Tämä korotus, mikä tässä esityksessä nyt tulee, ei ole sellainen, mitä te lupasitte, mutta se on hyvä alku, eli eläkeläisen hätä ja pieneläkeläisten tilanne ja asema on turvattava Suomessa. Perussuomalaisten mielestä erityisesti myös niitä pieniä työeläkkeitä tienaavia on katsottava suoraan silmiin ja heille on luvattava, että korotuksia tulee. Ja nyt minä puhun niistä esimerkiksi pienituloisista naisista: siellä on hoitajia, siellä on kaupan alan ihmisiä, siellä on siivoustyöntekijöitä, siellä on päiväkodin henkilöstöä. Eli katsetta heidän eläkkeisiinsä, ja ääni kuuluu, ja tämä oli perussuomalaisten vastalauseen kanta.

18.09 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Eläkeläiskeskustelu on erittäin tärkeä. Perussuomalaiset ovat huolissaan eläkeläisten toimeentulovaikeuksista. Eläkkeiden korotus on totta kai paikallaan. Verotus, terveydenhuollon maksut, lääkkeet, ruoka, polttoaineiden hinnankorotukset — hallitus leikkaa jopa kotitalousvähennyksestä. Se totisesti tuntuu eläkeläisissä. Nämä päätökset vaikeuttavat ja heikentävät eläkeläisten toimeentuloa ja asemaa.

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

Eläkkeisiin liittyviä aloitteita on täällä eduskunnassakin nähty, ja ne ovat erittäin tärkeitä. Perussuomalaiset ovat kannattaneet puoliväli-indeksiä eläkkeissä, mikä tarkoittaa sitä, että eläkkeiden arvo ei laske vaan ostovoima säilyy eläkkeissä paremmin — vaikka hinnat nousevat ja muutkin tarvikkeet kallistuvat, eläkkeellä kuitenkin saisi vähän enemmän kuin nyt. Olisi hyvä, jos myös eläkkeet samassa suhteessa nousisivat ja ostovoima säilyisi. Nyt eläkeläisen euro ei ole 100 senttiä. On todella noloa, että pääministerin lupaama satasen lisäystä eläkkeisiin ei tullutkaan, vai tarkoittiko arvoisa pääministeri vappusatasta luvattaan 100:aa senttiä, ei suinkaan 100:aa euroa? Haamusatset eivät suomalaisia eläkeläisiä lämmitä.

Edustaja Juvonen toikin esille perussuomalaisten huolia ja lausumavastalauseita, joita on pohdittu, ja ne asiat, mitä on pohdittu, ovat ulosottoon, ostovoimaan ja asiakasmaksukattoihin liittyviä asioita.

Eli kannatan edustaja Juvosen tekemiä lausumavastalauseita.

18.11 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Tämän esityksen myötä pienet verorahoitteiset eläkkeet nousevat, eivät sen vappusatasten verran, jota pääministeri Rinne aiemmin lupaili, vaan vähemmän. Kansaneläkkeen täysi määrä nousee 34 eurolla kuukaudessa ja takuueläkkeen täysi määrä noin 50 eurolla kuukaudessa. Nämä korotukset kohdistuvat kaikkiaan noin 690 000:een eläkkeensaajaan, joiden kokonaiseläke on alle 1 200—1 300 euroa kuukaudessa.

Nämä ehdotukset ovat sinänsä hyviä ja kannatettavia, koska monet korotuksen saajista ovat tähän mennessä joutuneet turvautumaan toimeentulotukeen, joka on kuitenkin aina viimesijainen tuki, jollei mistään muualta saa rahaa pakollisten menojensa katteeksi.

Arvoisa puhemies! Me kokoomuslaiset valiokunnan edustajat olemme kuitenkin huolissamme tämän eläkekorotuksen pitkäjänteisestä rahoituksesta. Julkisen talouden menojen arvioidaan lisääntyvän tämän ehdotuksen johdosta noin 180 miljoonaa euroa jo ensi vuonna, kun myös eläkkeiden korotuksesta aiheutuva verotuottojen kasvu otetaan huomioon. Ja summa kasvaa sitä mukaa, kun eläkkeellä olevien määrä kasvaa. On ehdottoman tärkeää, että hallitus saa työllisyysasteen nousemaan nykyisestä vajaasta 73 prosentista vähintään 75 prosenttiin. Muussa tapauksessa olemme entistä enemmän velkaantumisen ja verojen korotuksen tiellä.

Tästä syystä, arvoisa puhemies, kannatan edustaja Laihon tekemää vastalauseita sekä lausumaa, joka kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii riittävästä työllisyystoimista eläkekorotusten rahoittamiseksi.”

18.13 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Meillä on tärkeä lakiesitys koskien pienten eläkkeiden korotusta. Kuten tässä olemme jo kuulleet, ideana on se, että takuueläkettä nostetaan 50 eurolla ja kansaneläkettä 34 eurolla. Tämä on ensiaskel sillä eläketurvan kohentamisen tiellä, joka hallitusohjelmaan on kirjattu osaksi sitä laajaa pakettia, joka hallitusohjelmassa on ikäihmisten elinehtojen ja elämäntilanteen kohentamiseksi Suomessa. Ensimmäisen kerran 25 vuoteen meillä on tämänkaltaisen hallitusohjelma, jossa on keskeisiä useita kohtia alkaen hoivamitoituksesta ja päättyen kotihoidon tukemiseen, lääkärin määrän kasvattamiseen ja myöskin vanhusasiavaltuutettuun ja eläketurvaan. Iso paketti, joka on asteittain meille tulossa tänne eduskuntaan, on esillä. Tässä on nyt ensimmäinen askel siitä pienimpiin eläkkeisiin tulevasta korotuksesta, jota täällä on kutsuttu myöskin

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

vappusataseksi ja josta on todettu, että se ei vielä tässä vaiheessa riitä. Ei riitäkään — tämä on ensimmäinen askel.

Yksi huomio täydestä kansaneläkkeestä ja täydestä takuueläkkeestä tänään — nehän eivät ole vanhuuseläkettä vaan perusturvaa, mikä eläkejärjestelmässä on — tähän täytyy kuitenkin tehdä ihan saman tien, koska se luo luonnollisesti lisäulottuvuuden tähän asiaan: meillä 80 prosenttia täyttä kansaneläkettä saavista eli kaikki takuueläkkeen saajat ovat alle 65-vuotiaita ihmisiä. Keskimääräinen täyden kansaneläkkeen saaja Suomessa on tällä hetkellä 50-vuotias mieshenkilö. Meillä on enemmän alle 40-vuotiaita täyttä kansaneläkettä saavia kuin yli 65-vuotiaita. Sehän tietysti aukaisee välittömästi keskustelun siitä, mitä me teemme vanhuuseläkkeellemme eli työeläkkeelle — työeläkejärjestelmähän meillä on se, jota 98 prosenttia yli 65-vuotiaista nauttii ja käyttää, ja se on meidän lakisääteinen vanhuuseläke.

Edustaja Juvonen täällä nosti esille sen, että tämä nyt ei riitä, eikä tämä kansaneläkkeen ja takuueläkkeen korottaminen riitäkään sen saavuttamiseen, mitä kutsuite vappusataseksi, mutta teidän kannattaa lukea myöskin hallitusohjelma huolella. Siellähän on huomio, että käynnistetään kolmikantainen selvitys siitä, miten työeläkejärjestelmän sisällä voitaisiin parantaa pienimmillä työeläkkeillä olevien asemaa. Siinä on se idea, että me pystyisimme nostamaan kaikkien 1 400 euron eläketasolla olevien ihmisten eläkettä sillä 100 eurolla, mihin te tässä viittaatte.

Ja nyt tullaan siihen tärkeimpään kysymykseen, mikä myöskin täällä on tullut esille: Pääministeri Rinnehän täällä viime torstaisella kyselytunnilla toi esille sen, että naisten pieniä työeläkkeitä tulisi myöskin korottaa, millä kompensoitaisiin eläkkeen saamatta jäämistä perhevapailla — tämä käynnistyi eläkekertymien osalta vasta vuodesta 2005 eteenpäin.

Nämä molemmat ajatukset, pääministerin Rinteen täällä esittämä ajatus ja tietenkin tämä kolmikantainen neuvottelu pienimpien työeläkkeiden nostamiseksi, ovat arvokkaita avauksia ja arvokkaita tehtäviä, ja niihinhan meidän täytyy tietysti panostaa. Harmi kuulla se keskustelu, mikä täällä käytiin viime torstaina, kun kokoomuksen Sari Sarkomaa erityisesti kärjessä ja kokoomusryhmä ehkä laajemminkin lähtivät yhtäkkiä ensinnäkin sanomaan, että ylimääräistä rahaa eläkejärjestelmässä ei ole — sitä ei kuulemma ole ollenkaan siellä — ja toiseksi myöskin, että tässä ryhdytään leikkaamaan työeläkkeitä kansaneläkkeitä tukien. Tämä oli täysin virheellistä, harhaista, harhaan johtavaa informaatiota, mistä tämä keskustelu käytiin.

Ensinnäkin joka ikinen eläkeläinen, joka saa 1 000 ja 1 400 euron välissä eläkettä — näistä joka ikinen — on työeläkeläinen. Kyse ei ole kansaneläkkeisiin siirrettävistä varoista, vaan työeläkkeistä on kysymys. Kieltämättä tässä tulee eläkejärjestelmään solidaarisuuskomponentti ansiosidonnaisuuden lisäksi, ja se on uutta. Mutta vielä häkellyttävämpää oli se puhe, johon kokoomus on saanut tukea myöskin esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliitosta. Vesa Rantahalvari, asiantuntija siellä, on todennut, että työeläkejärjestelmässä eläkerahastoissa ei ole senttiäkään ylimääräistä, ei senttiäkään ylimääräistä — rahastoissa, jotka vuodesta 95, viimeisen 25 vuoden aikana, ovat kasvaneet 8 miljardia euroa keskimäärin vuodessa. Tämän vuoden aikana ne ovat kasvaneet tammikuun ensimmäisestä päivästä, jolloin rahastoissa oli rahaa 193 miljardia, nyt jo 211 miljardiin euroon, minkä kuulimme pääministerin suusta, ja te puhutte, että rahaa ei ole, ei ole eläkejärjestelmässä rahaa yhtään ylimääräistä senttiä. Tämä aukaisee erikoisen tilanteen suomalaisen keskusteluun, kun me emme voi vakavasti puhua näistä asioista.

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

Eläkeyhtiöistä maksetaan asiakashyvityksiä keskimäärin 200—300 miljoonaa euroa, mitä Finanssivalvonta on kritisoinut siitä, että käytetään eläkerahoja väärin — 200—300 miljoonaa. Hintalappu, jonka Antti Rinne antoi sille korotukselle, joka menisi pienimpiin naisten saamiin eläkkeisiin, oli noin 200 miljoonaa. Eläkejärjestelmässä ei kuulemma ole senttiäkään rahaa näihin asioihin.

Meidän on muistettava myöskin se, että 1,4 miljardia käytetään vuosittain eläkejärjestelmästä sijoitusyhtiöihin. Rahoitetaan ulkomaisia sijoitusyhtiöitä, kun ne siirtelevät meidän eläkevarojamme, vaikka tämä periaatteessa voitaisiin hoitaa sijoittamalla indeksirahastoon suoraan ilman näitä sijoitusanalyytikkoja. 1,4 miljardia, ja senttiäkään ei ole rahaa, kertoo kokoomuksen edustaja täällä meille. Tiedämme myöskin hulpeista palkkioista, joita eläkeyhtiöissä maksetaan, ja edelleenkin puhutaan, että meillä ei ole senttiäkään ylimääräistä. Hallintokulut Suomen eläkejärjestelmässä ovat vakuutettua kohden 49 euroa korkeammat kuin keskimäärin vastaavasti vertailumaissamme. Meillä on erittäin tuhlaileva, hallinnollisesti tehoton järjestelmä, johonka on suurimpana syynä tietenkin se, että meillä on lähes kaksikymmentä eläkeyhtiötä. Maailmassa ainutlaatuinen järjestelmä, jossa lakisääteistä tehtävää hoitavat yksityiset eläkeyhtiöt, ja vielä lukumäärä on suuri. Yksi ainoa eläkeyhtiö olisi se oikea tapa, niin kuin maailmalla kaikkialla muualla on, ja säästö olisi 500 miljoonaa euroa. Ja edelleen me kuulemme, että eläkejärjestelmässä ei ole rahaa senttiäkään tulla edustaja Juvosen käyttämää termiä, vappusatasta, vastaan.

Nämä ovat poliittisen tahdon asioita, ja poliittisella tahdolla nämä asiat tietysti täytyy pystyä muuttamaan. Kyllä eläkkeitä on poliittisen tahdon kautta myöskin leikattu: taitettu indeksi leikattiin 2014 päätöksellä, 0,4 prosentin korotus tehtiin sinne, jolla se puolitettiin siinä tilanteessa. Silloin kyllä oli poliittista tahtoa tehdä se ratkaisu. Nyt on oikea aika ottaa myöskin poliittinen tahto käyttöön [Puhemies koputtaa] ja todellakin saada voimavarat siihen, että me voimme pienimpiin eläkkeisiin tämän korotuksen tehdä, mihin ollaan sitouduttu.

18.21 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Esitetty kansaneläkkeen ja takuueläkkeen nosto ensi vuoden alussa on hyvin perusteltu toimenpide, mutta valitettavasti se ei vielä sellaisenaan läheskään riitä toteuttamaan pääministeri Rinteen, nykyisen pääministerin, keväällä 2018 antamaa lupausta 100 euron nettokorotuksesta kaikkiin alle 1 400 euron kuukausieläkkeisiin. Tällaista eläkettä saavista henkilöistä valitettavasti hyvin monella tulot tämän esityksen myötä joko eivät nouse lainkaan tai nousevat vain vähän.

Arvoisa puhemies! Pettyneiden eläkeläisten joukko onkin ainakin tällä hetkellä varsin suuri. Väliinputoajia ovat muun muassa pitkän työuran pienipalkkaisessa työssä tehneet henkilöt, joiden työeläkkeet ovat jääneet hieman yli 1 000 euroon. Pientä työeläkettä saavien ihmisten asemaa tuleekin ehdottomasti parantaa. Hallitukselta odotetaan tältä osin ripeästi konkreettisia esityksiä.

Arvoisa puhemies! Monella eläkeläisellä hyvin suuri osa tuloista kuluu välttämättömiin elinkustannuksiin, kuten asumiseen, ruokaan ja lääkkeisiin, eivätkä eläkkeet riitä aina edes niihin. Vakavia toimeentulo-ongelmia voivat aiheuttaa esimerkiksi yllättävä sairastuminen tai jopa kodinkoneen rikkoutuminen. Lisämenoja aiheutuu muun muassa sähkön siirtohintojen jatkuvasta kohoamisesta ja liikkumiskustannusten noususta. Näihin edellä mainittuihin seikkoihin tulisikin kiinnittää erityistä huomiota, kuten perussuomalaiset esittävät.

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiseen vaihtoehtoon kuuluvia eläkeläisten elämää helpottavia toimenpiteitä olisivat muun muassa lääkkeiden omavastuuosuuden alentaminen, omaishoidontuen säätäminen verovapaaksi tuloksi, eläkkeiden verotuksen laskeminen samalle tasolle palkkatulojen kanssa sekä pienten ja keskisuurien työeläkkeiden korottaminen esittelemämme eläkemallin mukaisesti.

Arvoisa puhemies! Eläkeläisten ostovoiman paraneminen sekä olisi inhimillisestä näkökulmasta tärkeää että lisäisi huomattavasti kotimaisten yritysten tuotteiden ja palveluiden kysyntää ja sitä kautta myös työllisyyttä. Hallituksen onkin suhtauduttava hyvin vakavasti eläkeläisten vaikeaan taloustilanteeseen ja etsittävä nopeasti sitä parantavia toimenpiteitä tämän esityksensä lisäksi.

18.24 Noora Koponen vihr: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotettu pienten verorahoitteisten eläkkeiden korottaminen on kannatettavaa ja kohdistuu reiluun 600 000 kansalaiseen. On tärkeää, että pienimpien eläketulojen varassa elävien ihmisten toimeentuloa parannetaan, kuten täällä on ansiokkaasti jo useassa puheenvuorossa nostettu esiin.

Itse haluaisin painottaa tässä myös nuorten osuutta ja muistuttaa sen tärkeydestä. Hallituksen esityksessä ehdotettu nuorten kuntoutusrahan sekä ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan nostaminen takuueläkettä vastaavaksi on kannatettavaa ja ennen kaikkea tarpeellista. Tämä edistää osatyökykyisten nuorten ja työelämän ulkopuolella olevien osatyökykyisten aikuisten ammatilliseen kuntoutukseen hakeutumista ja tätä kautta heidän parempaa työllistymistään. Arvoisa puhemies, tämä on tärkeä toimenpide, jonka avulla tavoitellaan työelämään osalliseksi juuri heitä, jotka ovat todellisen syrjäytymishan alla.

18.25 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Teimme hallituksen lakiesitykseen sosiaali- ja terveysvaliokunnassa mietinnön, jossa toteamme, että valiokunta pitää hyvin myönteisenä näitä pienimpien eläkkeiden korotuksia. Keskustalle on erityisen tärkeää, että voimme kohdistaa korotukset kaikkein pienituloisimpiin, heikoimmassa asemassa oleviin eläkeläisiin. Tämähän näkyi jo viime kaudella, jolloin takuueläkettä korotettiin kaikkiaan kolme kertaa noin 47 eurolla.

Haluaisin ehkä korjata tai tarkentaa sitä täällä esitettyä väittämää, että hallitus olisi vaalien alla luvannut joitakin eläkkeiden korotuksia. Eihän se ole mahdollista, kun hallitus vasta vaalien jälkeen muodostettiin, ja aivan kuten edustaja Kiljunen totesi, hallitus on ohjelmassaan kertonut tahtotilansa ja linjansa eläkkeiden suhteen. Siellä todetaan muun muassa, aivan kuten edustaja Kiljunen totesi, että käynnistetään kolmikantainen selvitys siitä, miten työeläkejärjestelmän sisällä voitaisiin parantaa pienimmillä työeläkkeillä olevien asemaa, ja osana tätä selvitystä selvitetään keinoja, joiden avulla voitaisiin nostaa alle 1 400 euron työeläkkeitä nettomääräisesti 100 eurolla työeläkemaksuja nostamatta. On tärkeää, että selvitämme perusteellisesti mahdollisuudet tähän ja myöskin muihin toimiin, joilla voimme eläkeläisten toimeentuloa parantaa.

Kansaneläkettä on viimeksi korotettu 20 euron suuruisella tasokorotuksella vuoden 2008 alusta voimaan tulleella lailla. Nyt pitkästä aikaa me voimme parantaa sekä kansaneläkettä että takuueläkettä korotuksella, joka tulee myönteisesti tuntumaan monen pienituloisen arjessa. Nyt ehdotettu kansaneläkkeen noin 34 euron ja takuueläkkeen 50 euron ko-

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

rotus kohdistuu noin 609 000 eläkkeensaajaan, joiden kokonaiseläke on alle 1 200—1 300 euroa kuukaudessa.

Pääministeri Rinne nosti viime viikolla esiin hyvin tärkeän asian, mahdollisuuden korottaa vanhempainvapaalla olleiden naisten eläkkeitä. Tämä on todella tärkeä ja hyvä tavoite. Miten se teknisesti toteutetaan, siitä on hyvä nyt pääministerin avauksenkin jälkeen perusteellisesti keskustella.

Arvoisa puhemies! On hyvin arvokasta, että olemme täällä salissa yksimielisiä siitä, että nämä käsillä olevat eläkkeiden korotukset eivät yksistään riitä vaan tarvitaan paljon muitakin toimia eläkeläisten toimeentulon ja arjen parantamiseksi. Pidän erittäin tärkeänä valiokunnan mietinnön huomiota siitä, että eläkeläisköyhyyden vähentäminen edellyttää kokonaisvaltaisia ja tutkittuun tietoon perustuvia toimenpiteitä. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että olemassa oleva tieto eläkeläisköyhyydestä on osin hajanaista.

Tässä keskustelussa nyt on tullut aivan oikein esille se, että pelkkä eläkkeen taso ei ole ainoa määrittävä tekijä eläkeläisen arjessa vaan monet kulut ja menot vaikuttavat siihen, paljonko rahaa jää käyttöön. Esimerkiksi asiakasmaksulainsäädäntö pitäisi uudistaa siten, että palveluja käyttävien pienituloisten ihmisten maksut eivät nousisi vaan niitä voitaisiin päinvastoin alentaa. Hallitusohjelmaneuvoittelussa sovimme asiakasmaksulain uudistamisesta, jotta voimme poistaa hoidon esteitä ja lisätä terveyden tasa-arvoa muun muassa maksuttomuutta laajentamalla. Yhteinen tehtävämme on varmistaa se, että Suomessa on hyvä olla eläkkeellä.

18.29 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Kuten aiemminkin totesin, niin takuueläkkeen ja kansaneläkkeen korotus on tärkeää, mutta siihen sisältyy sellainen ongelma, että varsinkin työuran loppuvaiheessa voi olla epämotivoivaa jäädä pienellä palkalla työelämään, jos kokee, että takuueläkkeenäkin saa kutakuinkin saman summan kuin pienenä työeläkkeenä, ja meillä on ongelma erityisesti naisten pienten työeläkkeiden kohdalla.

Haluan todeta olevani eri mieltä kuin edustaja Kiljunen, joka totesi täällä, että naisten pienten työeläkkeiden korottaminen olisi mahdollista tässä järjestelmässä, koska siellä on runsaasti rahaa. Eri työeläkeyhtiöiden julkisuudessa esittämä kanta on ollut hyvin yksiselitteinen, ja siinä on todettu, että ylimääräistä rahaa ei ole, ja jos työeläkejärjestelmän sisällä halutaan korottaa näitä pienimpiä naisten eläkkeitä, niin silloin se tarkoittaisi sitä, että muiden työeläkkeellä olevien eläkkeitä pitäisi pienentää, ellei sitten koroteta työeläkemaksuja. Tämä kanta on ollut hyvin yksiselitteinen, ja ihmettelen, miten tätä asiaa on voinut tulkita niin erilaisella tavalla. Toki eläkkeitä pitää korottaa myöskin näiltä henkilöiltä, jotka nyt jäävät korotusta vaille, että he tulevat paremmin toimeen omalla eläkkeellään ja pitkäaikaisella työskentelyllään työelämässä.

18.31 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Heti välittömästi edustaja Kaumalle on todettava se, että työeläkeyhtiöiden roolina on ollut käytännössä niiden olemassaolon ajan puolustaa eläkejärjestelmän — niin kuin he käyttävät termiä, ihan oikein — rahoituksellista kestävyyttä. Rahoituksellisen kestävyuden osalta Suomen eläkejärjestelmä on aivan maailman huippuluokkaa — aivan maailman huippuluokkaa. Sen kansainväliset vertailut kertovat suoraan. Myöskin hallinnon avoimuus on hyvin tärkeätä, ja se on rekisteröity.

Sen sijaan siellä on se ongelma, että sitä pidetään tehottomana, koska se on kallis järjestelmä. Työeläkeyhtiöt puhuvat jatkuvasti siitä, että ei rahaa ole eläkkeisiin, ja tässäkin me puhumme 200—300 miljoonasta eurosta, joka on sinänsä suuri summa, mutta suhteessa

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

siihen volyymiin, Suomen suurimpaan pääomakeskittymään ja sen kasvuun, me emme puhu yhteismitallisista asioista. Minä juuri kerroin, että eläkerahastot ovat kasvaneet viimeisen 25 vuoden aikana 21 000 euroa joka ikinen minuutti, tälläkin hetkellä. Me puhumme valtavasta kasvusta. Se on keskimäärin ollut 8 miljardia euroa vuodessa, eli 8 000 miljoonaa euroa vuodessa on kasvu. Jos te puhutte, että 200—300 miljoonaa ikään kuin johtaa työeläkemaksupaineisiin tai että järjestelmä ei sitä kestä, niin mehän emme puhu yhteismitallisista asioista. Nyt on vain se, että näkökulma on tässä toinen, ja siitä näkökulmasta, jota eläkeyhtiöt edustavat, eläkerahat pidetään täysin koskemattomina — vaikka ne on varattu eläkkeisiin. Ne rahat on varattu eläkkeisiin eikä mihinkään muuhun, asiakashyvityksiin vaikkapa, jolloin tässä ollaan kyllä hyvinkin ristiriitaisessa tilanteessa.

Edustaja Savio, te käytitte puheenvuoron ilmeisesti perussuomalaisten näkemyksestä, ja edustaja Juvonenkin toi esille sen, että teillä on ohjelmallisesti eräitä muitakin tavoitteita eläkeläisten tilanteen kohentamiseksi kuin tämä eläketurva. Lääkekulukorvauksiin viittasitte ja viittasitte myöskin eläkeläisten verotukseen. Minä haluan tässä nyt teille lukea sen, mikä on teidän ohjelmanne ollut tasan neljä vuotta sitten, hallitusohjelmaa tehtäessä. Silloin lääkekulukorvauksia pienennettiin 150 miljoonaa euroa, se oli teidän ohjelmanne, eläketulovähennyksiä pienennettiin, se oli 419 miljoonaa euroa, ja eläkkeisiin ei haluttu tehdä verotuksen ansiotulovähennystä, kun se tehtiin palkkatuloihin. Tämä oli teidän ohjelmanne silloin, kun te olitte hallitukseen menossa neljä vuotta sitten. Hienoa, jos te olette nyt muuttaneet kantanne. Sitä täytyy alleviivata, ja se on hieno asia, että nyt olette tehneet sen, mutta tietenkin minä joudun katsomaan näitä tilastoja myöskin sieltä puolelta, miten te olette tehneet silloin kun te olette hallitusvastuuta kantaneet. Nyt meillä on hallitus, joka ensimmäisen kerran tarttuu vakavasti — todellakin vakavasti — ikäihmisten elinehtojen kohentamiseen, eläkeläisten elinehtojen kohentamiseen.

18.34 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Todellakin olisi hyvä tietää, millä tavalla teette tämän pienituloisten naisten, pieneläkettä saavien naisten eläkkeen korottamisen, koska siinäkin lauseessa on yksi lupaus. Eli millä tavalla se tehdään ja mitä tuloja tasataan ja mistä eläkevaroista nämä korotukset ollaan tekemässä?

Edustaja Aittakumpu, kyllä minun nyt täytyy sanoa teille se, että te olette samassa hallituksessa SDP:n kanssa ja heidän vaaliohjelmassaan kyllä on maininta tästä vappusatases- ta, ei vappusatanen-nimellä, mutta siitä, että 1 400 euroa tienaaavalle eläkeläiselle, pieneläkeläiselle tulee se 100 euroa. Elikkä kyllä teillä on ihan sama suunta. [Kimmo Kiljunen: Kyllä, se on sama suunta!] Te olette siellä samassa hallituksessa. Elikkä kyllä me voimme puhua täällä siitä lupauksesta, koska se on siellä ohjelmassa ja siitä on varmasti vaalikentillä myös puhuttu.

Perussuomalaisten mielestä eläkeläisköyhyys on todella vakava asia, ja meidän vaihtoehtobudjetissamme tulee sinne esityksiä. Kyllä minulla on täällä myös valtava, valtava lista siitä, mitä me perussuomalaiset saimme aikaiseksi niiden kahden vuoden aikana, kun saimme hallituksessa olla ennen kuin meidät sieltä ulos potkaistiin, mutta näkisin, että tässä en sitä luetteloa ala luettelemaan edustaja Kiljuselle.

Puhemies Matti Vanhanen: Tämä keskustelu saa taas debatin luonteen, ja avataan saman tien vastauspuheenvuoronappi ja siihen mahdollisuus. — Edustaja Laiho.

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

18.35 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Pienten eläkkeiden korottaminen on sinällään kannatettavaa, ja olemme antaneet kannatuksen myöskin tälle käsittelyssä olevalle lakiesitykselle jättäen siihen vastalauseen liittyen sen rahoituksen epävarmuuteen. Mutta täytyy huomioda, että siinäkin korkeimmillaan ne korotukset ovat puolet siitä, mitä pääministeri Rinne on luvannut, eli se vappusatanen on sulanut puoleen. Olen tosi pahoillani, että moni eläkeläinen on joutunut pettymään pääministerin petetyn lupauksen takia.

Täytyy hämmästellä täällä salissa edustaja Kiljusen puheita siitä, että ylimääräisiä rahoja olisi eläkkeisiin, niitten kotona olevien naisten eläkkeiden korottamiseen tuosta vain, koska sellaista rahaa ei ole, niin kuin olemme kuulleet. Vai aiotteko te tässäkin asiassa syödä leivän lastemme suusta? Miten nykyiset työkäiset, miten lapsemme, miten nuoremme — aiotaanko todella kaikki vetää puhtaaksi, [Puhemies koputtaa] tilit tyhjiksi, eikä heille jätetä mitään? Onko se reilua?

18.37 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa edustaja Laiho, kun pääministeri Rinne on puhunut tästä 100 euron korotuksesta alle 1 400 euron oleviin eläkkeisiin, hän on puhunut vaalikauden ajasta, neljästä vuodesta, eikö niin? [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Juuri näin!] Antakaa nyt meille hieman aikaa tätä asiaa hoitaa, asteittain. Ei tätä korotusta kertarysätyksellä ollut tarkoitus tehdä vaan asteittain. Ja minun täytyy nyt kysyä edustaja Laiholta, onko teillä kuullun ymmärtämisessä ongelmia — useilla kansanedustajilla on. Kun me sanomme, että eläkejärjestelmä kasvaa 8 miljardilla eurolla vuodessa ja sanomme rinnalle, että 200—300 miljoonaa euroa on tämä hintalappu, niin kyllähän se tietysti voi olla niin, että 8 on pienempi numero kuin 200 tai 300, kyllä, mutta 8 miljardia on 8 000 miljoonaa euroa. Se on se summa, millä se kasvaa vuosittain. Nyt on kasvusta eikä eläkerahastojen purkamisesta kysymys, ja tämä kasvu voi olla yhtä lailla 7,7 miljardia [Puhemies koputtaa] euroa eikä 8:aa miljardia. Emme me ole Suomessa mitään rahastoja... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

18.38 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä edustaja Kiljuselle: Totesitte tuossa työeläkeyhtiöistä sen, että meidän järjestelmämme on tuhlailtava muun muassa siitä syystä, että näitä yhtiöitä on niin paljon. Siinä kohtaa tietysti voidaan pohtia sitä, mikä on sopiva määrä työeläkeyhtiöitä, siinä asiassa olen kanssanne samaa mieltä. Mutta toisaalta täytyy muistaa, että työeläkeyhtiöt antavat myöskin erilaisia palveluita organisaatioille ja työpaikoille muun muassa työhyvinvoinnin kehittämiseen liittyen. Täytyy muistaa, että meillä esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyä edelleen aivan liian suuri määrä ihmisiä, ja tämän järjestelmän kehittämisessä ovat työeläkeyhtiöt olleet suuressa roolissa.

Mutta koska näistä laskentajärjestelmistä, millä tavalla näitä pieniä eläkkeitä voidaan korottaa, ollaan niin erimielisiä näköjään eri puolueiden kesken, niin siinä mielessä kokoomus on nähnyt tärkeäksi esittää tällaisen parlamentaarisen työryhmän pystyttämistä, jotta päästään yhteisiin lukuihin ainakin siitä, [Puhemies koputtaa] millaisista asioista tässä ollaan päättämässä ja miten sitten päästään asiassa eteenpäin.

Puhemies Matti Vanhanen: Myönnän vastauspuheenvuorot vielä edustajille Aittakumpu, Heinäluoma, Juvonen, Rantanen, Laiho ja Kiljunen, ja sitten puheenvuorolistaan.

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

18.39 **Pekka Aittakumpu kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toistan vielä sen, että hallitus ei ole tosiaan ennen vaaleja yhtäkään lupasta antanut, mutta keskusta on täysillä mukana tässä hallitusohjelmassa, jonka me olemme vaalien jälkeen yhdessä sopineet ja joka on myöskin monien kompromissien tulos. Keskustalle on erittäin tärkeää se, että me haluamme yhdessä parantaa pienituloisimpien eläkeläisten asemaa. Ja aivan kuten totesin täällä, meillä on hallitusohjelmassa tämä tavoite nettomääräisesti nostaa alle 1 400 euron työeläkkeitä 100 eurolla työeläkemaksuja nostamatta. Tähän olemme sitoutuneet, ja tämä on todella tärkeä ja hyvä tavoite.

18.40 **Eveliina Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt pyytäisin oppositiopuolue kokoomusta vielä kerran miettimään, kannatatteko te tätä hallituksen valitsemaa tavoitetta pienten eläkkeiden korottamisesta. Jos te kannatatte, niin sitten luulen, että tässä tämänkin lain kohdalla on helppo päästä keskusteluyhteyteen. Mutta nyt tulee hieman epämääräinen viesti, kun teiltä toisaalta sanotaan — ja sanoitte itsekin, edustaja Laiho, tässä — että hallitus tekee liian pieniä korotuksia tällä hetkellä näihin pieniin eläkeisiin, ja toisaalta sanotaan, että keinot ovat väärät ja otetaan väärästä paikasta. Luulen, että tämä hämää nyt ei pelkästään tätä salia vaan myöskin suomalaisia laajasti. Oletteko te sitoutuneet siihen hallituksen kanssa yhteiseen tavoitteeseen, [Puhemies koputtaa] jossa pyritään tätä näitten pienten eläkeläisten toimeentuloa parantamaan? [Kimmo Kiljunen: Eivät ole valitettavasti!]

18.41 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En malttanut olla kommentoimatta vielä näistä perussuomalaisten tekemistä edistysaskelista liittyen eläkeläisten asioihin viime kaudella, kun olimme sen kaksi vuotta siellä hallituksessa ennen kuin meidät todellakin sieltä sitten ulos potkaistiin. Silloin muun muassa 5 000 yli viisi vuotta työttömänä ollutta 60-vuotiasta suomalaista pääsi eläkkeelle. Silloin oli myös takuueläkkeen nostoa, silloin oli myös kaikille omaishoitajille vähintään kaksi lakisääteistä vapaapäivää kuussa turvattuna, elikkä oli paljon hyviä ja tärkeitä esityksiä.

Mutta maailma ei todellakaan ole valmis, ja me kaikki tiedämme, että eläkeläisten, pieneläkeläisten, asema on tukala Suomessa. Nyt te olette luvanneet sitä korotusta myös naisille. Se on erittäin tärkeä. Pienituloinen nainen on kyllä sellainen asia Suomessa, että hänet pitää huomata ja hänelle pitää todella kohdentaa. Mistä se rahoitus sitten tulee? Muun muassa Tela ja STTK ovat lausuneet, että tämä teidän mallinne on mahdoton.

18.42 **Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On melko hupaisaa, kun edustaja Kiljunen siteeraa täällä neljä vuotta vanhaa hallitusohjelmaa. Kehotan teitä lukemaan tuon perussuomalaisten sosiaalipoliittisen ohjelman. Siellä on paljon hyvää tarua ja opittavaakin.

Minusta on mielenkiintoista, että totta kai me olemme kaikki sitä mieltä, että eläkeläisköyhyys on vakava asia ja korotukset sinne ovat hyviä, mutta toisaalta te annatte nyt eläkeläisille rahaa ja otatte heidän toisesta taskustaan sen pois näillä polttoaineverokorotuksilla sekä lämmityksen korotuksella. Siinä mielessä on hiukan erikoista kyllä hurskastella täällä sillä, [Ari Koposen välihuuto] että eläkeläisillä rupeaa nyt menemään paremmin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Noloa se on!]

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

Sen lisäksi haluaisin nostaa tähän vielä nämä lääkekulut ja omavastuut, omavastuut matkoista ja omavastuut sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista. Ne pitäisi yhdistää ja pienentää sitä kattoa. [Puhemies koputtaa] Se meni juuri sinne, minne pitää.

18.43 Mia Laiho kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten olen aikaisemmissa puheenvuoroissani sanonut, kokoomus kannattaa tätä nyt käsittelyssä olevaa esitystä. Olemme jättäneet vastalauseen rahoituksen epävarmuuden takia, mutta emme vastusta niitä korotuksia, mitä nyt näihin pieniin eläkkeisiin on tehty.

Mitä tulee sitten näihin pääministeri Rinteen muihin esille nostamiin naisten pienten eläkkeiden korotuksiin, joihinkä käytettäisiin työeläkevaroja, rahastojen varoja, niin sitä emme voi hyväksyä, ja siihen ovat antaneet vastalauseensa muun muassa SAK, STTK ja Akava.

Jokaisen suomalaisen on pystyttävä luottamaan siihen, että kun on maksanut palkastansa eläkkeeseen menevää rahaa, niin työllensä eläkkeensä ansainnut saa myöskin eläkettä jatkossa. Ja sen takia siellä niitä varoja myöskin on, että jokainen sairaanhoitaja, jokainen poliisi, jokainen opettaja voi luottaa siihen, että kun on tehnyt vuosikausia töitä, [Puhemies koputtaa] niin saa myöskin sen eläkkeen eikä kukaan sitä ryöstä pois, ennen kuin on oman eläkkeen aika.

18.44 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Laiho, meillä on valitettavasti sellainen eläkejärjestelmä, ennen kaikkea tämä taitettu indeksi, joka on vuodesta 95 tehnyt sen, että eläkkeensaajan ansaittu tulotaso laskee lakisääteisesti, ainoa tulonsaajaryhmä Suomessa, jonka tulotaso laskee. Tämä on se faktuaalinen tilanne, kun te olitte puolustamassa ihan oikein sitä, että ansaittu tulotaso säilyisi.

Työeläkeyhtiöt tekevät arvokasta, tärkeätä työtä Suomessa, sitä ei voi kukaan kiistää. Niillä on erittäin suuri rooli kerätä työeläkemaksut ja maksaa myöskin työeläkkeet eli meidän vanhuuseläketurvamme. Myöskin on olemassa tämä työhyvinvointipuoli, jota on Finanssivalvonta muuten kritisoinut niin, että siinä resursseja käytetään hukkaan monissa tilanteissa. En lähde yksityiskohtiin. Mutta mikä Suomessa on täysin poikkeuksellista koko maailmaan — koko maailmaan — verrattuna: yhdessäkään maailman maassa eivät yksityiset työeläkeyhtiöt hoida lakisääteistä eläkejärjestelmää, ja meillä on niitä vielä monta. Kaikkialla maailmassa silloin, kun on lakisääteisestä eläketurvasta kysymys, sen hoitaa yksi eläkerahasto. [Puhemies koputtaa] Sitten on näitä työmarkkinaeläkkeitä, jotka ovat monissa maissa erilaisia, mutta lakisääteistä tehtävää hoitaa vain yksi työeläkeyhtiö. Tämä on poikkeuksellista ja kallis järjestelmä.

Puhemies Matti Vanhanen: Puhujalistaan, edustaja Kauma — poissa. Edustaja Kiljunen, teillä on nyt näemmä mahdollisuus saada kaksinkertaisesti viimeinen sana tähän keskusteluun.

18.46 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu nyt siirtyi tämän työeläkejärjestelmän suuntaan, ja on sikäli tärkeää, että myöskin se nostettiin tässä esille, jotta me näemme, että kun me puhumme tästä vappusatasesta, josta on nyt lähtenyt liikenteeseen se, että se menetetty korotus tulee kansaneläkkeen, takuueläkkeen kautta eli valtion budjetista — niin kuin se juuri tekee, sen takia se on tässä vaiheessa meillä keskustelussa — niin meidän täytyy avata tämä toinenkin puoli, joka on hallitusohjelmaan laitettu. Se siellä on itse

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

asiassa suurempi asia kuin tämä niin sanottu kansaneläkkeen, takuueläkkeen korotus, eli se, että kolmikannassa lähdetään vakavasti neuvottelemaan siitä, että pystytään pienimpiin työeläkkeisiin saamaan tämä tuki.

Arvoisa puhemies! Heitän tähän loppuun sen viimeisen vetoituksen, että kun tätä kolmikantaista neuvottelua lähdetään käynnistämään, niin siihen pitäisi saada itse asiassa nelikanta, eläkejärjestöjen edustus siihen mukaan, koska me puhumme eläkkeistä. Meillä oli tämä komiteamietintö ensimmäisen kerran silloin 2013, kun puhuttiin taitetusta indeksistä, ja siinä kolmikannassa olivat eläkejärjestöt mukana, eli nelikanta muodostettiin silloin. Nyt on sama tilanne, kun nämä neuvottelut alkavat tästä asiasta, eli sinne täytyisi saada eläkeläisjärjestöt mukaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Anteeksi, ennakoin äsken liian aikaisin.

18.47 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Kyllä me perussuomalaiset olemme lukeeet hallitusohjelman. Me olemme lukeeet sen erittäin hyvin. Siellä on maininta siitä, että 1 400 euron eläkettä korotetaan 100 eurolla, ja tästä teidän kolmikantaisesta työryhmästäne. Mutta meidän vastalauseessamme — toivon, että olette lukeeet perussuomalaisten vastalauseen hyvin — mainitaan, että toimenpiteitä lupauksen lunastamiseksi tarvitaan viivytyksettä. Elikkä me kehotamme ja kannustamme teitä viivytyksettä käynnistämään nämä toimenpiteet tämän vappusatasen aikaansaattamiseksi.

No, sitten vielä toisen maininnan otan. Teillä on sinne hallitusohjelmaan kirjattu myös liittyen taksijuudistukseen, että näitä taksijuudistuksessa olleita ongelmakohtia tulisi korjata. Kun se on siellä teidän hallitusohjelmassanne, niin toivoisimme ihan käsi sydämellä, vilpittömästi sitä, että voisitte viedä sitä hallituskirjausta eteenpäin reippaasti ja todellakin korjata ja etsiä niitä ongelmakohtia, joita liittyy taksiliikenteeseen ja erityisesti taksin saamiseen ja kaikkeen, mitä Kela-takseissa on ollutkaan, suuria, suuria ongelmia.

Puhemies Matti Vanhanen: Nyt mennään aika kauaksi eläkkeiden korottamisesta.

Kiitos, niin, minä vain näistä kirjauksista, anteeksi, herra puhemies, liittyen tähän eläkeläisen asemaan. Elikkä liikkuminen, taksimatkat, kustannukset: kun on paljon kustannuksia, niin se vaikeuttaa eläkeläisen pärjäämistä. Myös tämä taksiasia on täällä meidän vastalauseessamme kerrottuna, arvoisa herra puhemies. Toivon, että hallitus vie tätä asiaa eteenpäin.

18.49 Ari Koponen ps: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Rantanen toi hyvin esiin sen, miten hallitus tosiaan toisella kädellä antaa vanhuksille mutta toisella kädellä sitten ottaa sieltä. Lisäisin tähän hänen listaansa tuon kotitalousvähennyksen, mikä tuo sadoille ja taas sadoille siivousta käyttäville vanhuksille yli 200 euron lisälaskun vuodessa. Eli tämä kohdistuu just näihin ihmisiin, jotka sitä apua eniten tarvitsevat.

18.49 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Minä en voi täällä puhua hallituksen nimissä, mutta kun olen hallitusta puolustamassa näissä asioissa — ja muissakin asioissa — niin voin kertoa sen, kun tiedän, että hallitus suhtautuu erittäin vakavasti tähän eläkeläiskysymykseen — erittäin vakavasti. Siihen halutaan selkeästi panostaa, siihen ollaan sitou-

Punkt i protokollet PR 62/2019 rd

duttu, että me pienimpiä eläkkeitä haluamme korottaa. Sen takia tämä esitys on juuri nyt tässä meillä pöydällä päätettävänä.

Myöskin tämän jatkon osalta olen tietoinen siitä, että hallitus pyrkii mahdollisimman jouhevasti pääsemään liikkeelle niihin kolmikantaisiin neuvotteluihin, joissa sitten voitaisiin katsoa, miten me työeläkejärjestelmän sisältä saisimme myöskin siirrettyä voimavaraa näihin pienimpiin eläkkeisiin, ja kuten sanoin, minä toivon, että se olisikin nelikantainen, että siellä olisi myöskin eläkeläisjärjestöjen edustus. Tiedän sen, että hallitus suhtautuu vakavasti tähän asiaan.

18.50 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Toivon, että suhtaudutte niin vakavasti, että muun muassa öljylämmitteisiin taloihin ei tehdä veronkorotuksia ja vaatimuksia vaihtaa niitä, koska tämä asia nimenomaan koskettaa aika isolta osin juurikin eläkeläisiä.

Sitten toinen asia, eläkejärjestelmään kajoaminen: pitäisin kyllä siinä hiukan malttia, koska nyt minulla ainakin tulee tässä paha pelko, että niiden sairaanhoitajien ja poliisien eläkejärjestelmästä, joista täällä puhuttiin aikaisemmin, ruvetaankin purkamaan rahaa niille henkilöille, jotka eivät ole esimerkiksi Suomessa tehneet päivääkään työtä.

18.51 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Viimeinen puheenvuoro tähän asiaan. Miksi te puhutte, että malttia siihen, että me käyttäisimme eläkkeisiin niitä varoja, joita Suomessa on kerätty nimenomaan eläkkeitä varten? [Mari Rantasen välihuuto] Minä en voi ymmärtää tätä. Taitettu indeksi hyväksyttiin 95 siitä lähtökohdasta, että suuret ikäluokat ovat siirtymässä eläkkeelle, eläkepommi uhkaa ja me rupeamme kasvattamaan rahastoja ja eläketasoa lasketaan. Sitä prosessia on nyt viety läpi 25 vuotta. Minkä takia me edelleen elämme siinä tilanteessa, että me olemme keränneet yli 211 miljardin potin, joka on jättimäinen pääomakeskittymä, ja me pidämme sitä käytännössä koskemattomana? Kultainen vasikka, johon ei kosketa ollenkaan. Minä en ymmärrä tätä keskustelua lainkaan. Kun kerran varat on kerätty eläkkeisiin, miksi niitä rahoja ei käytetä eläkkeisiin?

Riksdagen avslutade debatten och avbröt behandlingen av ärendet.